

Nederlands - vmbo : vakspecifieke informatie centraal examen 2013

Deze informatie is gelijktijdig met de Septembermededeling van het College voor Examens (CvE) (zie Examenblad.nl) bekendgemaakt.

Gelijktijdig met de Maartmededeling is deze informatie gewijzigd. Wijzigingen herkent u aan de gele markering bij nieuwe tekstdelen en doorhalingen bij verwijderde tekstdelen.

alle leerwegen: BB, KB en GL/TL

examenstof:	zie syllabus 2013
syllabus voor 2013 gewijzigd ten opzichte van 2012?	nee
bijzonderheden:	<p><i>Spellingregels</i> In 2013 geldt bij het centraal examen de officiële spelling van de Nederlandse taal, te weten de spellingregels zoals vastgelegd in de Leidraad van de Woordenlijst Nederlandse Taal (het Groene Boekje), herziene editie van oktober 2005.</p> <p><i>Beoordeling van Taalgebruik bij de schrijfofdracht</i> De schrijfproducten van de kandidaten worden in de examens Nederlands van BB, KB en GL/TL in 2013 beoordeeld aan de hand van aftrekregels die zijn verdeeld over de drie hoofdcategorieën Inhoud, Taalgebruik en Presentatie/Conventies.</p> <p>De categorie Taalgebruik omvat formuleringsfouten, spelfouten en interpunctiefouten. Om meningsverschillen onder correctoren over de toedeling van hoofdletters aan ofwel de spelling ofwel de interpunctie weg te nemen, wordt sinds het examen van 2010 het gebruik van hoofdletters beoordeeld onder Spelling.</p> <p><i>Definities van de begrippen citeren, zin en zinsgedeelte.</i> In de tekstbegripvragen van de examens Nederlands vmbo komen de begrippen "citeren", "zin" en "zinsgedeelte" voor die soms aanleiding geven tot verschillende interpretaties, zowel bij de kandidaten als bij de correctoren. Ter voorkoming van misverstanden heeft het CvE definities voor deze begrippen vastgesteld. Deze definities vindt u in bijlage 1 aan het eind van dit document. Het CvE adviseert de docenten Nederlands deze definities met de eindexamenkandidaten door te nemen.</p>

BB*papieren cse BB*

examenvorm:	papieren cse
afnametijdstip:	volgens het rooster voor de centrale examens www.examenblad.nl → jaarring 2013 → vmbo BB → talen → Nederlands → zie onder 'Officiële publicaties'
bijzonderheden:	<p>In de centrale examens Nederlands GL/TL en in de papieren centrale examens Nederlands BB en KB komt een schrijfpdracht voor. Soms in de vorm van een brief die de kandidaat moet schrijven. De kandidaat mag bij deze examens een computer met tekstverwerker gebruiken, maar niet alle scholen bieden deze mogelijkheid. De kandidaten die het examen in een tekstverwerker maken, hebben daarbij de toegang tot zogeheten briefsjablonen. Daarom wordt alle kandidaten de mogelijkheid geboden om een sjabloon te gebruiken. In bijlage 2 vindt u het voorbeeld van het sjabloon dat tijdens de zitting van het centraal examen Nederlands BB uitgedeeld mag worden. In dat sjabloon worden de verplichte onderdelen van de gegevens van de afzender en van de geadresseerde vermeld. Die onderdelen zullen in het correctievoorschrift op dezelfde wijze opgenomen worden.</p> <p>Het voorbeeld van een briefsjabloon is gewijzigd ten opzichte van de versie die in de Septembermededeling is gepubliceerd.</p> <p>In de versie bij de septembermededeling was de postcode abusievelijk achter het huisnummer geplaatst. Dat is met deze wijziging gerectificeerd.</p> <p>Gelieve de gewijzigde versie uit te reiken tijdens de examenzitting.</p> <p>Het is niet toegestaan een ander voorbeeld van een sjabloon uit te reiken.</p>

digitaal c.e. BB

examenvorm:	digitaal c.e. in ExamenTester
afnametijdstip:	door de examensecretaris van de deelnemende scholen zelf in te plannen
nadere informatie:	<p>In 2012 werden de centrale examens algemene vakken BB standaard afgenomen met Examentester. In 2013 kiest uw school zelf of de centrale examens digitaal in ExamenTester afgenomen worden of op papier. De keuze voor digitaal geldt voor alle vakken. Uw school kan dus niet bij het ene vak kiezen voor digitaal en bij het andere vak voor papier. Gedurende het schooljaar heeft uw school nog wel de mogelijkheid om terug te vallen naar de papieren cse's. Dit gaat altijd via de examensecretaris.</p> <p>Gedetailleerde informatie over de digitale centrale examens staat in de informatiebrochure en de activiteitenplanning op http://centraalexamen.cito.nl → Digitale examens vmbo → Examens 2013 → ExamenTester BB of KB.</p>
Bijzonderheden:	Bij de flexibele digitale centrale examens BB is het niet toegestaan een voorbeeld van een briefsjabloon uit te reiken.

KB*papieren cse KB*

examenvorm:	papieren cse
afnametijdstip:	volgens het rooster voor de centrale examens www.examenblad.nl → jaarring 2013 → vmbo KB → talen → Nederlands → zie onder 'Officiële publicaties'
bijzonderheden:	<p>In de centrale examens Nederlands GL/TL en in de papieren centrale examens Nederlands BB en KB komt een schrijfpdracht voor. Soms in de vorm van een brief die de kandidaat moet schrijven. De kandidaat mag bij deze examens een computer met tekstverwerker gebruiken, maar niet alle scholen bieden deze mogelijkheid. De kandidaten die het examen in een tekstverwerker maken, hebben daarbij de toegang tot zogeheten briefsjablonen. Daarom wordt alle kandidaten de mogelijkheid geboden om een sjabloon te gebruiken. In bijlage 2 vindt u het voorbeeld van het sjabloon dat tijdens de zitting van het centraal examen Nederlands KB uitgedeeld mag worden. In dat sjabloon worden de verplichte onderdelen van de gegevens van de afzender en van de geadresseerde vermeld. Die onderdelen zullen in het correctievoorschrift op dezelfde wijze opgenomen worden.</p> <p>Het voorbeeld van een briefsjabloon is gewijzigd ten opzichte van de versie die in de Septembermededeling is gepubliceerd.</p> <p>In de versie bij de septembermededeling was de postcode abusievelijk achter het huisnummer geplaatst. Dat is met deze wijziging gerectificeerd.</p> <p>Gelieve de gewijzigde versie uit te reiken tijdens de examenzitting.</p> <p>Het is niet toegestaan een ander voorbeeld van een sjabloon uit te reiken.</p>

digitaal c.e. KB

examenvorm:	digitaal c.e. in ExamenTester
afnametijdstip:	door de examensecretaris van de deelnemende scholen zelf in te plannen
nadere informatie:	<p>In 2013 kiest uw school of de centrale examens KB digitaal in ExamenTester afgenomen worden of op papier. De keuze voor digitaal geldt voor alle vakken. Uw school kan dus niet bij het ene vak kiezen voor digitaal en bij het andere vak voor papier. Gedurende het schooljaar heeft uw school de mogelijkheid om terug te vallen naar de papieren cse's. Dit gaat altijd via de examensecretaris.</p> <p>Gedetailleerde informatie over de digitale centrale examens staat in de informatiebrochure en de activiteitenplanning op http://centraalexamen.cito.nl → Digitale examens vmbo → Examens 2013 → ExamenTester BB of KB.</p>
Bijzonderheden:	Het digitaal centrale examen KB Nederlands bevat geen samenvattingsopdracht Bij de flexibele digitale centrale examens is het niet toegestaan een voorbeeld van een briefsjabloon uit te reiken.

GL/TL

examenvorm:	cse
afnametijdstip:	volgens het rooster voor de centrale examens www.examenblad.nl → jaarring 2013 → vmbo TL → talen → Nederlands → zie onder 'Officiële publicaties'
bijzonderheden	<p>In de centrale examens Nederlands GL/TL en in de papieren centrale examens Nederlands BB en KB komt een schrijfpdracht voor. Soms in de vorm van een brief die de kandidaat moet schrijven. De kandidaat mag bij deze examens een computer met tekstverwerker gebruiken, maar niet alle scholen bieden deze mogelijkheid. De kandidaten die het examen in een tekstverwerker maken, hebben daarbij de toegang tot zogeheten briefsjablonen. Daarom wordt alle kandidaten de mogelijkheid geboden om een sjabloon te gebruiken. In bijlage 2 vindt u het voorbeeld van het sjabloon dat tijdens de zitting van het centraal examen Nederlands GL/TL uitgedeeld mag worden. In dat sjabloon worden de verplichte onderdelen van de gegevens van de afzender en van de geadresseerde vermeld. Die onderdelen zullen in het correctievoorschrift op dezelfde wijze opgenomen worden.</p> <p>Het voorbeeld van een briefsjabloon is gewijzigd ten opzichte van de versie die in de Septembermededeling is gepubliceerd.</p> <p>In de versie bij de septembermededeling was de postcode abusievelijk achter het huisnummer geplaatst. Dat is met deze wijziging gerespecteerd.</p> <p>Gelieve de gewijzigde versie uit te reiken tijdens de examenzitting.</p> <p>Het is niet toegestaan een ander voorbeeld van een sjabloon uit te reiken.</p>

Bijlage 1

Toelichting bij definities van de begrippen citeren, zin en zinsgedeelte

In de tekstbegripvragen van de examens Nederlands vmbo komen de begrippen "citeren", "zin" en "zinsgedeelte" voor, die soms aanleiding geven tot verschillende interpretaties, zowel bij de kandidaten als bij de correctoren. Ter voorkoming van misverstanden hanteert het CvE de volgende definities. Het CvE adviseert de docenten Nederlands deze definities met de eindexamenkandidaten door te nemen. Overigens zal in de formulering van de vragen altijd worden getracht misverstanden bij de kandidaten te voorkomen. Kandidaten hoeven uiteraard geen finesses van deze definities te kennen, zoals het verschil tussen volledige en onvolledige of elliptische zinnen.

Citeren is:

het overnemen van een tekstgedeelte (een woord, enkele woorden, een zinsgedeelte, een zin of een aantal zinnen uit een tekst) in het antwoord van de kandidaat. Het overgenomen tekstgedeelte heet: het citaat.

Het citeren mag worden uitgevoerd door het hele tekstgedeelte over te nemen in het antwoord of door het eerste en het laatste woord van het tekstgedeelte in het antwoord over te nemen, gescheiden door drie puntjes tussen haakjes. Een regelverwijzing is niet verplicht.

Een zin is :

een reeks van woorden uit een tekst die volgt op een punt (of een soortgelijk teken, zoals een vraagteken, een uitroepeten), begint met een hoofdletter en eindigt met een punt.

Toelichting:

- Een zin kan ook uit één woord bestaan.
- Een onvolledige (of elliptische) zin, waarin bepaalde woorden zijn weggelaten die er vanuit de context bij gedacht kunnen worden, is ook een zin. Een zin bevat dus niet altijd een verbogen werkwoordsvorm .
- De eerste zin van een tekst volgt uiteraard niet op een voorafgaande punt.

Een zinsgedeelte is:

een woord dat deel uitmaakt van een zin of een reeks van woorden die deel uitmaken van een zin.

Een voorbeeld ter toelichting.

De volgende tekst bestaat uit vijf verschillende soorten zinnen.

Voorbeeldtekst

(1) De ruim duizend bibliotheken beraden zich op hun toekomst. (2) Waarom? (3) "De uitleen heeft een harde tik gekregen", zegt mevrouw Stalpers van de Vereniging van Openbare bibliotheken.(4) Een harde uitspraak.(5) Maar het is wel een uitspraak met een kern van waarheid.

NB

- In zin (3) is de woordenreeks "De uitleen heeft een harde tik gekregen" geen zin, maar een zinsgedeelte.
- De zinnen (2) en (4) zijn voorbeelden van onvolledige zinnen. Maar zij gelden hier wel als zinnen.
- De eerste zin kan op de volgende manieren geciteerd worden.
Manier 1: "De ruim duizend bibliotheken beraden zich op hun toekomst." (zin 1)
Manier 2: "De (...) toekomst." (zin 1)

Bijlage 2 GEWIJZIGD OP 5 MAART 2013

Voorbeeld van een sjabloon van een brief Nederlands

voornaam of initiaal voornaam achternaam
straat huisnummer
postcode plaats afzender

plaats, datum

voornaam of initiaal voornaam achternaam
straat huisnummer
postcode plaats geadresseerde

aanhef

.....
.....
.....
.....

slotformule

ondertekening naam